

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

Ον/μο:.....

**Γ' Λυκείου
Γεν. Παιδείας
19-01-14****Κείμενο: ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ:ΔΗΜΟΣΙΟ ΑΓΑΘΟ(;)**

Ενώ η δημοσιογραφία μπήκε στον 21^ο αιώνα , είναι αιχμαλωτισμένη σε ένα παράδοξο .Χάρη στην τεράστια **ανάπτυξη** των ΜΜΕ έχουμε στη διάθεσή μας περισσότερες πληροφορίες και περισσότερη δημοσιογραφική επιρροή .Ωστόσο , η δημοσιογραφία υφίσταται πρωτόγνωρες επιθέσεις από πολιτικούς , φιλοσόφους , θρησκευτικές ομάδες , από το ευρύ κοινό , αλλά και από τους ίδιους τους δημοσιογράφους .Χρήσιμο είναι το παράδοξο αυτό να ερμηνευθεί .

Τα νέα που κάποτε ήταν δύσκολο και κόστιζε ακριβά να αποκτηθούν , σήμερα μας περιβάλλουν , όπως ο αέρας που αναπνέουμε .Τα περισσότερα από αυτά κυριολεκτικά αιωρούνται και τα βρίσκει κανείς στα τρένα , στα αεροπλάνα , στους υπολογιστές , στα κινητά .Τα σπανίζοντα στο παρελθόν νέα , στην εποχή μας είναι πανταχού παρόντα και προσφέρονται δωρεάν .Συνεπώς ο πεινασμένος για νέα μπορεί να ικανοποιηθεί με διάφορους τρόπους και να προγραμματίσει πότε θα τα «καταναλώσει» .Περιττό να τονιστεί ότι τα νέα σήμερα είναι παγκόσμια , στιγμιαία και διαδραστικά. Ωστόσο , υπάρχουν προβλήματα με την καινούργια κουλτούρα των νέων .Διότι τα νέα είναι αμέτρητα , γεγονός που μας δυσκολεύει να ξεχωρίσουμε τα καλά από τα άσχημα .Εξάλλου , το ότι μπορούμε να τα αποκτήσουμε χωρίς άμεση πληρωμή μάς κάνει να τα εκτιμάμε λιγότερο .Ακόμη , η πληροφορία ταξιδεύει σήμερα με αστραπιαία ταχύτητα και μπορεί να προκαλέσει καταστροφές πριν γίνει κατανοητή .Στον κόσμο της στιγμιαίας δημοσιογραφίας η ιδιωτική ζωή δέχεται εισβολή σε χρόνο όχι μεγαλύτερο από αυτόν που απαιτεί το πάτημα ενός κουμπιού. Αναπτύσσεται έτσι μια σκουπιδοδημοσιογραφία , η οποία είναι τόσο κακή για την υγεία όσο και ένα είδος διατροφής του οποίου έχει λήξει η ημερομηνία κατανάλωσης .

Πολλοί τηλεοπτικοί δημοσιογράφοι προσπαθούν να μεταδώσουν μέσω δορυφόρων ελκυστικά πολεμικά και άλλα νέα , τα οποία πέρα από το μελοδραματικό ύφος δεν έχουν κανένα ουσιαστικό περιεχόμενο . Απλούστατα εξυπηρετούν **ποικίλες** σκοπιμότητες αυτών που τα μεταδίδουν .Αντίθετα , πολύ σοβαρότερα θέματα , όπως η υγεία , η διπλωματία , η παιδεία και η οικονομία , έχουν ελάχιστη κάλυψη και

συνήθως ισοπεδωτική .Αν ο δημοσιογράφος είναι το μυστικό όπλο **ανομολόγητων** εμπορικών συμφερόντων , τότε προδίδονται τα συμφέροντα του κοινού .Κι αυτή η προδοσία γίνεται ακόμη ισχυρότερη , όταν ο δημοσιογράφος από **έπαρση** και ματαιοδοξία μετατρέπεται σε δικαστή , εισαγγελέα ή σε **ευτελή** σόουμαν .Όλα αυτά δημιουργούν κρίση εμπιστοσύνης έναντι της δημοσιογραφίας , κάτι που καταγράφεται σε πολλές δημοσκοπήσεις .Έτσι μπορεί να φαίνεται ότι ο δημοσιογράφος έχει εξουσία , αλλά δε διαθέτει κύρος .

Δυστυχώς για τους άξιους ανθρώπους που την υπηρετούν , η δημοσιογραφία όχι μόνο δεν είναι **δημόσιο** αγαθό , αλλά συνιστά πραγματική απειλή για τη δημόσια υγεία .Θα πρέπει λοιπόν οι ίδιοι δημοσιογράφοι να βρουν τρόπους να **κερδίσουν** την εμπιστοσύνη του κοινού .Η δημοσιογραφία πρέπει να είναι από τα **υγιέστερα** συστατικά μιας δημοκρατίας , ιδιαίτερα στην εποχή του διαδικτύου .Αν οι πολιτικοί και οι επιχειρηματίες ψεύδονται , οι δημοσιογράφοι πρέπει να το αποκαλύψουν .Η κοινωνία των πολιτών θα τους ευγνωμονεί για αυτό . Ο ρόλος και η αποστολή των δημοσιογράφων είναι η παροχή πληροφοριών και επιχειρημάτων ώστε οι κοινωνίες να μπορούν να κρίνουν και να αποφασίζουν ελεύθερα .Μια τέτοιου είδους δημοσιογραφία είναι το οξυγόνο της δημοκρατίας .

Η πρόκληση για τη δημοσιογραφία είναι πολύ μεγάλη σήμερα που το δημοσιογραφικό τοπίο αλλάζει με τέτοια ταχύτητα ώστε πολλοί δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τις αλλαγές .Η ψηφιακή εποχή μας επιφυλάσσει πολλές εκπλήξεις και οι αλλαγές που προκαλεί στην επικοινωνία και τη δημοσιογραφία δεν είναι παρά μόνο η αρχή .

(Διασκευασμένο άρθρο του Ian Hargreaves(καθηγητή Δημοσιογραφίας στο Πανεπιστήμιο του Καρντιφ) στο Βήμα Ιδεών , 2/5/2008)

Ερωτήσεις:

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου (120-140 λέξεις)

(Μονάδες 25)

B.1. Σε μια παράγραφο να αναλύσετε το νόημα που περιέχεται

στο παρακάτω απόσπασμα(100 λέξεις) : «Μια τέτοιου είδους

δημοσιογραφία είναι το οξυγόνο της δημοκρατίας .» **(Μονάδες 10)**

- B.2.** Να γράψετε ποια συλλογιστική πορεία ακολουθείται στην τρίτη παράγραφο και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας .
(Μονάδες 5)
- B.3.** Να γράψετε τα δομικά στοιχεία και τους τρόπους ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου .
Να εντοπίσετε τα σχετικά χωρία .(τρεις τρόποι) (Μονάδες 5)
- B.4.** Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης στα παρακάτω αποσπάσματα και να μετατρέψετε καθεμία σύνταξη στην αντίθετή της :
- α.** Πολλοί τηλεοπτικοί δημοσιογράφοι προσπαθούν να μεταδώσουν μέσω δορυφόρων ελκυστικά πολεμικά και άλλα νέα
- β.** Τότε προδίδονται τα συμφέροντα του κοινού . (Μονάδες 5)
- B.5.** Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε από ένα αντώνυμο : δημόσιο , κερδίσουν , υγιέστερα , παράδοξο , ευτελή . (Μονάδες 5)
- B.6.** Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε από ένα συνώνυμο : ανάπτυξη , ποικίλες , ανομολόγητων , έπαρση , ευτελή . (Μονάδες 5)
- Γ.** Σε άρθρο σας σε σχολικό έντυπο να αναλύσετε τα εφόδια που πρέπει να διαθέτουν οι νέοι της εποχής μας για να αξιοποιήσουν τη δύναμη των ΜΜΕ με τρόπο επωφελή για τον εαυτό τους και το κοινωνικό σύνολο , αποφεύγοντας τους κινδύνους που εγκυμονεί η λειτουργία τους , ιδιαίτερα στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή .
(500 λέξεις)
(Μονάδες 40)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ)

A. Σκοπός του αρθρογράφου είναι να εξηγήσει γιατί η δημοσιογραφία δέχεται σφοδρές επικρίσεις, ενώ αυξάνεται η επιρροή της στην κοινωνία. Κατά τη γνώμη του, αυτό οφείλεται στο ότι, πρώτον, οι πληροφορίες σήμερα υπάρχουν παντού, δεύτερον, είναι αμέτρητες και διαδίδονται ταχύτατα προκαλώντας σύγχυση, και τρίτον οι δημοσιογράφοι καταλύουν το ιδιωτικό απόρρητο πολλών ανθρώπων. Επιπλέον οι δημοσιογράφοι υπηρετούν διάφορα συμφέροντα προβάλλοντας με δραματικό ύφος ασήμαντα θέματα, ενώ περιφρονούν τα σημαντικά. Υπερασπίζοντας όμως αλλότρια συμφέροντα και μετατρέπομενοι σε δικαστές και σόουμαν, ευτελίζουν το επάγγελμα και γίνονται αναξιόπιστοι. Επομένως, πρέπει να αποκτήσουν κύρος και να αποτελέσουν το θεμέλιο της δημοκρατίας, φανερώνοντας τα ψεύδη των φορέων της εξουσίας και ωθώντας τον πολίτη να κρίνει ελεύθερα. Τέλος, επισημαίνει την ανάγκη να ανταποκριθούν στην ψηφιακή πρόκληση που φέρνει συνταρακτικές αλλαγές στη δημοσιογραφία.

B.1. Μια τέτοιου είδους δημοσιογραφία είναι το οξυγόνο της δημοκρατίας. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης μπορούν να αποτελέσουν τους στυλοβάτες της δημοκρατίας. Για να ανταποκριθούν σ' αυτό το ρόλο πρέπει να προσφέρουν αξιόπιστη και σφαιρική ενημέρωση στο κοινό και να ελέγχουν αμερόληπτα το έργο της πολιτικής εξουσίας. Αποκαλύπτοντας λάθη και παραλείψεις των πολιτικών, στηλιτεύοντας τη διαφθορά, επικρίνοντας τις επιζήμιες πολιτικές για το έθνος και επιδοκιμάζοντας τις ωφέλιμες, καθώς και λειτουργώντας ως γέφυρα επικοινωνίας ανάμεσα στον λαό και τους φορείς της πολιτικής εξουσίας, παρέχουν τη δυνατότητα στον πολίτη να κρίνει ελεύθερα και να λάβει ορθές αποφάσεις που προάγουν και διασφαλίζουν το συλλογικό συμφέρον. Επίσης τα ΜΜΕ, όταν συμβάλλουν στην ανάπτυξη του γόνιμου πολιτικού διαλόγου, φωτίζουν την αλήθεια, οξύνουν την κρίση και διανοίγουν τους ορίζοντες των πολιτών, διαμορφώνοντας υπεύθυνους και κριτικά σκεπτόμενους πολίτες, που έχουν δική τους βούληση και δε χειραγωγούνται. Κατ' αυτόν τον τρόπο τα ΜΜΕ γίνονται θεμέλιο του δημοκρατικού πολιτεύματος.

B2. Στην τρίτη παράγραφο ακολουθείται η επαγωγική συλλογιστική πορεία , γιατί από το ειδικό , από επιμέρους αναφορές «θέματα ανούσια» οδηγείται στο γενικό συμπέρασμα «Όλα αυτά....κύρος».

B.3. Θεματική περίοδος : «Τα νέα που κάποτεαναπνέουμε» .
 Λεπτομέρειες /σχόλια : «Τα περισσότερακουμπιού».
 Κατακλείδα : «Αναπτύσσεται έτσικατανάλωσης» .

Η δεύτερη παράγραφος αναπτύσσεται με : **α) παραδείγματα** : «τρένακινητά» , **β) σύγκριση αντίθεση** : « τα νέα στο παρελθόν και το παρόν κάποτε ήταν δύσκολο..... σήμερα μας περιβάλλουν σπανίζοντα στο παρελθόν παρόντα . Ωστόσονέων .». **γ) αιτιολόγηση** : «Διότι τα νέακουμπιού»

B.4. Η πρώτη απόσπασμα έχει ενεργητική σύνταξη .Στην παθητική σύνταξη, η πρόταση μετατρέπεται ως εξής : «Γίνεται προσπάθεια από πολλούς τηλεοπτικούς δημοσιογράφους να μεταδοθούν μέσω δορυφόρων ελκυστικά πολεμικά και άλλα νέα».

Το δεύτερο απόσπασμα έχει παθητική σύνταξη και στην ενεργητική γίνεται : «Τότε οι δημοσιογράφοι προδίδουν τα συμφέροντα του κοινού».

B.5. δημόσιο ≠ ιδιωτικό
 κερδίσουν ≠ χάσουν
 υγιέστερα ≠ άρρωστα
 παράδοξο ≠ σύνηθες , φυσιολογικό
 ευτελή ≠ σημαντικά

B.6. ανάπτυξη = εξέλιξη
 ποικίλες = διάφορες
 αναμολόγητων = κρυφών
 έπαρση = αλαζονεία , εγωισμός
 ευτελή = ασήμαντα , τιποτένια .

Γ. Τίτλος : «Νέοι και ηλεκτρονικά μέσα»

Ενδεικτικός Πρόλογος

Η τελειοποίηση των μέσων επικοινωνίας άνοιξε νέους ορίζοντες στη διάδοση και δημοσιοποίηση των ειδήσεων .Με τον πολλαπλασιασμό των τεχνικών μέσων διαπιστώνουμε όχι μόνο την έκρηξη και την ποικιλομορφία της πληροφόρησης αλλά της παραπληροφόρησης. Γι' αυτό πρέπει οι άνθρωποι και πιο συγκεκριμένα οι νέοι να διαθέτουν τα κατάλληλα εφόδια για να κρίνουν και να κατευθύνουν ορθά τη δύναμη των ΜΜΕ , αποφεύγοντας τους κινδύνους που πηγάζουν από την ανορθολογική και αντιανθρωπιστική τους χρήση .

Κύριο μέρος: Εφόδια των νέων για την ορθή χρήση των ΜΜΕ:

1. Η συνειδητοποίηση των συνταρακτικών μεταβολών που μπορεί να προκαλέσει γενικά η τεχνική πρόοδος και ειδικότερα τα ΜΜΕ είτε προς όφελος είτε προς ζημία της ανθρωπότητας , αν δε χρησιμοποιηθούν συνετά και υπεύθυνα .
2. Η γενική καλλιέργεια και η ανθρωπιστική παιδεία ευρύνουν τους ορίζοντες του ανθρώπου και συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης και πολύπλευρης προσωπικότητας .
3. Η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας καθιστά τους νέους ικανούς να διακρίνουν το ουσιώδες από το επουσιώδες , την αξία από την απαξία , το ωραίο από το άσχημο , και να εμβαθύνουν στην ουσία των πραγμάτων .
4. Η γλωσσική παιδεία παρέχει τη δυνατότητα για ποιοτική έκφραση και δημιουργική χρήση της γλώσσας , ενώ επιδρά θετικά στη νοητική και τη μαθησιακή ανάπτυξη του νέου ανθρώπου .
5. Η γόνιμη αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου(ευθύνη του σχολείου και της οικογένειας)αναζωογονεί τις ψυχικές δυνάμεις , αναπτύσσει την πρωτοβουλία και τη δημιουργικότητα και υψώνει την πνευματική στάθμη των ανθρώπων .
6. Πρότυπο του ολοκληρωμένου ανθρώπου και του σκεπτόμενου πολίτη .
7. Η πολυπολιτισμική παιδεία .

Επίλογος